

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/92/2021
Identifikačné číslo spisu:	7613010374
Dátum vydania rozhodnutia:	13.01.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7613010374.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného T. K., pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 13. januára 2022 v Bratislave dovolanie obvineného podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jurajom Lukáčom, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. mája 2021, sp. zn. 7To/21/2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného T. K. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 10. júla 2020, sp. zn. 3T/88/2013 (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) bol obvinený T. K. uznaný za vinného zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 15. februára 2010 asi o 22.10 hod. nad Novoveskou Hutou, časť Spišská Nová Ves, na štátnej ceste č. II/533 km 40,50, po predchádzajúcej vzájomnej dohode s odsúdeným M. A. zinscenovali dopravnú nehodu medzi osobným motorovým vozidlom zn. AUDI A4, čiernej farby, evidenčné číslo K. XXX P., vodičom ktorého bol T. K. a nákladným motorovým vozidlom DAF FA, bielej farby, evidenčné číslo B. XXX P., prevážajúcim náklad keramiky, vodičom ktorého bol M. A. tak, že poškodili pravú bočnú časť osobného motorového vozidla AUDI i prednú ľavú časť nákladného motorového vozidla DAF FA, ktoré poškodenie malo preukázať stret týchto vozidiel a následne M. A. spustil nákladné motorové vozidlo aj s nákladom keramiky mimo vozovku po spádnicu dole zrazom, kde sa prevrátilo, pričom došlo k poškodeniu vozidla, čím spôsobili škodu pre jeho vlastníka DOPABAL, s.r.o., IČO: 36 508 578 so sídlom na Hámorskej ulici č. 1813 v Snine, vo výške 13.356,- € a zničením porcelánu spôsobili jeho vlastníkov, t. č. neexistujúcej spoločnosti DYMO, s.r.o., IČO: 36 199 923, so sídlom na Masarykovej ulici č. 16 v Prešove, škodu vo výške 18.948,48 €.

Za to bol obvinenému T. K. podľa § 245 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu mu podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 písm. a) Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) s nárokom na náhradu škody odkázal poškodenú spoločnosť DOPABAL, s.r.o., so sídlom Hámorská č. 1813, Snina, IČO: 36 508 578 na civilný proces.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal obvinený v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) o odvolaní obvineného rozhodol na verejnom zasadnutí uznesením z 27. mája 2021, sp. zn. 7To/21/2021 takým spôsobom, že podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Dňa 29. novembra 2021 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložené dovolanie obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. mája 2021, sp. zn. 7To/21/2021.

Ako dovolacie dôvody pritom obvinený označil dôvody uvedené pod písm. c) § 371 ods. 1 Tr. por. (t. j., že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), písm. i) § 371 ods. 1 Tr. por. (t. j., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť) a z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. (t. j. rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli sudom vykonané zákonným spôsobom).

Zásadné porušenie práva na obhajobu videl obvinený v tom, že súdy nevyhoveli jeho požiadavke na vypracovanie v poradí tretieho - kontrolného znaleckého posudku (takýto výraz Tr. por. ani nepozná), pričom spochybňuje kvalitu znaleckých posudkov, hodnotí výpovede svedkov, postup spoluobvineného, ktorý nepoužil opravný prostriedok a namieta, že nebola použitá zásada in dubio pro reo.

V rámci ďalšej argumentácie obvinený uviedol - ohľadom naplnenia dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. poukazuje na výpoveď svedka P. S., ktorú hodnotí s tým, že zároveň túto cituje prispôsobujúc si jeho vyjadrenie vo svoj prospech a namieta výšku spôsobenej škody (určenú ďalším znalcom).

Napokon namieta subjektívnu stránku, nakoľko skutku sa dopustil nanajvýš z nedbanlivosti.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený navrhol, aby najvyšší súd podľa § 368 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona a zrušil napadnuté rozhodnutie.

Po postupe v zmysle ustanovenia § 376 Tr. por. sa k dovolaniu obvineného vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves (ďalej len „prokurátor“) podaním z 22. októbra 2021, v ktorom vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., týkajúcemu sa namietaného hodnotenia dôkazov uviedol, že v tomto rozsahu považuje dovolanie za nedôvodné. Zdôraznil, že z obsahu trestného spisu nevyplýva porušenie práva na obhajobu. Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por., súd sám rozhoduje o vykonaných dôkazoch, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu vecí bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci rozhodnúť.

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., namietanému z

hľadiska údajného nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku, uviedol, že tento bol správne kvalifikovaný a taktiež nezistil žiadne nezákonne vykonané dôkazy.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) v spojení s písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Najvyšší súd zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku, ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide o otázku viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď k tomu bližšie R 120/2012).

A napokon ešte pred vysporiadaním sa s konkrétnymi uplatnenými námietkami obvineného sa žiada úvodom vo všeobecnosti tiež uviesť, že dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, resp. skutkovými závermi, ktoré vo veci urobili súd prvého a druhého stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por. Dovolací súd skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Pokiaľ ide o samotnú dovoláciu argumentáciu obvineného, základ námietok, ktoré boli obvineným podradené pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tvorili námietky týkajúce sa odmietnutia jeho návrhu na pribratie ďalšieho znalca, jeho hodnotením znaleckých posudkov a svedeckých výpovedí odlišne ako to vykonali súdy.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a to, že pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

Vo všeobecnej rovine právna úprava dovolania výslovne vylučuje možnosť uplatňovania námietok voči skutkovým zisteniam súdov, čo znamená, že v dovolacom konaní nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť či úplnosť zisteného skutkového stavu, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania, ako ani posudzovať správnosť, resp. celkovo spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili (a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu). Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení a záverov urobených súdmi nižšieho stupňa už v dovolacom konaní neprichádza do úvahy (uvedené neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Námietky obvineného smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom (namietajúce ich správnosť či úplnosť) sú z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany dotknutých súdov nižšieho stupňa - ten nemôže nijako meniť, ani dopĺňať.

V kontexte jednotlivých okolností daného prípadu posudzovaných samostatne, ako aj vo vzájomných súvislostiach možno konštatovať, že tieto nasvedčujú účelovosti uplatnenej námietky, v snahe docieľiť zmenu odsudzujúceho rozsudku v prospech obvineného.

Z uvedeného dôvodu najvyšší súd dospel k záveru, že vyššie špecifikovaná námietka obvineného smerujúca k spochybneniu správnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorí sa podľa názoru obvineného dostatočným spôsobom nezaoberali hodnotením výpovede svedkov a znalcov, v dôsledku čoho malo údajne dôjsť k porušeniu práva obvineného na obhajobu, nenapĺňa žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd uvádza, že námietku, ktorá svojím vecným obsahom smeruje k spochybneniu správnosti právnej kvalifikácie zisteného skutku je potrebné vecne podradiť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Vo všeobecnosti vo vzťahu k samotnému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Zo znenia predmetného dovolacieho dôvodu, ako aj z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné. Dovolací súd je tak viazaný zisteným

skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Ako je zrejmé z dôvodov dovolania, obvinený neodôvodnil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku, možno len predpokladať, že sa domáha miernejšej kvalifikácie.

Najvyšší súd však dodáva, že konaním obvineného, popísaným v skutkovej vete, boli naplnené všetky zákonom vyžadované znaky skutkovej podstaty zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. aj keď dovolací súd sa domnieva, že došlo k podkvalifikovaniu daného skutku v prospech páchatel'ov, čo by odôvodňovalo podanie dovolania v neprospech obvineného K., avšak k tomu neboli splnené zákonné podmienky.

Nakoľko neboli zistené ani žiadne dôkazy, ktoré by boli vykonané nezákonným spôsobom, najvyšší súd uzatvára, že v rozsahu námietok vymedzených v dovolaní obvineného nie je naplnený žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.